

4. Державний стандарт базової середньої освіти. Затверджено від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavni-standartiv-povnoyi-zagalnoi-serednoi-osviti-i300920-898>

5. Кондрашкіна С.М. Компетентнісний підхід на уроках біології: навчально-методичний посібник. Рівне: РОІППО, 2013 р. 60 с.

6. Лукашова Н.І. Формування навчально-пізнавальних компетентностей учнів у процесі вивчення хімії в старшій профільній школі. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки, 2014. № 5. С. 95-100. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzssp_2014_5_19

7. Нестерова І.В. Особливості організації навчально-пізнавальної діяльності учнів старшої школи у контексті інтеграції формування їхніх ключових компетентностей та розвитку суб'єктності. Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки, 2018. Вип. 81(2). С. 57-60. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2018_81\(2\)_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2018_81(2)_14)

8. Пометун О.І. Компетентісно орієнтована методика навчання історії в основній школі: методичний посібник. К.: ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 208 с.

9. Турчина, І.С., Вахрушева, Н.М. Формування навчально-пізнавальної компетентності учнів початкової школи як педагогічна проблема. Молодий вчений. 2018. № 2.1. С. 13-16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_2

10. Rachel, C. F. Sun, Eadaoin, K. P. Hui (2012). Cognitive Competence as a Positive Youth Development Construct: A Conceptual Review. The Scientific World Journal Volume, 1-7. URL: <https://doi.org/10.1100/2012/210953>

REFERENCES

1. Bondar, S.P. (2012). Kompetentnisna spriamovanist zmistu i struktury navchalnoho predmeta v umovakh fundamentalizatsii osvity. [Competence orientation of the content and structure of the subject in the conditions of fundamentalisation of education]. Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova. Teoriia i praktyka navchannia ta vykhovannia, 20, 10-23. [in Ukrainian]

2. Genkal, S. E. (2013). Formuvannia predmetnoi kompetentnosti v uchniv profilnykh klasiv na urokakh biolohii. [Formation of subject competence in pupils of specialised classes at biology lessons]. Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii. Sumy: Sum DPU im. A.S.Makarenka, 4, 127-135. [in Ukrainian]

3. Herasimova, T.Iu. (2018). Metody formuvannia navchalno-piznavalnoi kompetentnosti uchniv na urokakh. [Methods of forming students' educational and cognitive competence in the classroom]. Fyzyko-matematychna osvita, 1, 167-170. [in Ukrainian]

4. Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity. (2020). [State standard of basic secondary education]. Zatverdzheno vid 30 veresnia № 898. [in Ukrainian]

5. Kondrashkina, S. M. (2013). Kompetentnisnyi pidkhid na urokakh biolohii: navchalno-metodychnyi posibnyk. [Competence-based approach in biology lessons: a study guide]. Rivne: ROIPPO, 60 s. [in Ukrainian]

6. Lukashova, N.I. (2014). Formuvannia navchalno-piznavalnoi kompetentnosti uchniv u protsesi vyvchennia khimii v starshii profilnii shkoli. [Formation of pupils' educational and cognitive competence in the process of studying chemistry in a senior specialised school]. Naukovyi zapysky Nizhynskoho derzhavnoho universytetu im. Mykoly Hoholia. Psykholoho-pedahohichni nauky, 5, 95-100. [in Ukrainian]

7. Nesterova, I.V. (2018). Osoblyvosti orhanizatsii navchalno-piznavalnoi diialnosti uchniv starshoi shkoly u konteksti intehratsii formuvannia yikhnikh kliuchovykh kompetentnosti ta rozvytku subiektnosti. [Features of the organisation of educational and cognitive activity of senior school students in the context of integration of the formation of their key competences and the development of subjectivity]. Pedahohichni nauky, 81(2), 57-60. [in Ukrainian]

8. Pometun, O.I. (2018). Kompetentnisno orientovana metodyka navchannia istorii v osnovnii shkoli [Competence-based methodology of teaching history in primary school]: metodychnyi posibnyk. 208 s. [in Ukrainian]

9. Turchyna, I.S., Vakhrusheva, N.M. (2018). Formuvannia navchalno-piznavalnoi kompetentnosti uchniv pochatkovo shkoly yak pedahohichna problema. [Formation of educational and cognitive competence of primary school students as a pedagogical problem]. Molodyi vchenyi, 2.1, 13-16. [in Ukrainian]

10. Rachel, C.F. Sun, Eadaoin, K. P. Hui (2012). Cognitive Competence as a Positive Youth Development Construct: A Conceptual Review. The Scientific World Journal Volume, 1-7. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ГЕНКАЛ Світлана Едуардівна – кандидат педагогічних наук, доцент; доцент кафедри біології та методики навчання біології Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Наукові інтереси: теорія та методика навчання (біологія), педагогічні технології.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

GENKAL Svitlana Eduardivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of biology and methods of teaching biology of the Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko.

Scientific interests: theory and methodology of teaching (biology), pedagogical technologies.

Стаття надійшла до редакції 09.02.2025 р.

УДК 37.016:7-025.12(477.83/86)“195”

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-217-250-254

ВОЛИНСЬКА Олена Степанівна –

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6258-3467>
e-mail: v393ole@ukr.net

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-ПРОЄКТНОЇ ОСВІТИ ГАЛИЧИНИ ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Розвиток художньо-проектної освіти Галичини початку ХХ століття в історичному контексті має важливе значення для формування сучасної моделі підготовки дизайнерів. Українська держава, яка зазнає численних руйнувань, спричинених війною, потребує фахівців, здатних не лише до відновлення зруйнованої інфраструктури, а також для розвитку, творчого піднесення та збереження художньо-проектної культури нашого народу. У результаті проведеного нами аналізу, робимо висновок про необхідність поєднання образотворчого та художньо-промислового напрямів у підготовці фахівців-дизайнерів. Звернуто увагу на потреби розвитку національної художньо-проектної освіти. У статті простежено важливість створення навчальних закладів різного рівня від шкіл, гімназій – до академій мистецтв, університетів, де б навчали молодь художньо-проектній культурі на національних традиціях, екологічних матеріалах, західноєвропейському та світовому прогресивному досвіді. Встановлено, що художньо-проектна освіта Галичини була одним із способів передачі компетентностей, творчого досвіду викладачів наступним поколінням. Виконання проєктів сприяло розвитку теорії та практики українського стилю, художньо-проектної культури. Висвітлено питання ролі художника-педагога в художньо-проектній освіті молоді. Потверджено високу місію педагога-наставника – знавця традицій національної художньо-проектної культури; застосування прогресивних форм та методів навчання. Зазначено на визначній ролі в підготовці дизайнерів таких навчальних дисциплін мистецького напрямку: рисунки, живопис, композиція, роботи в матеріалі, проєктна діяльність, історія української та світової культури, народне мистецтво, народні художні промисли тощо. Простежено значення національної української культури в підготовці висококваліфікованих художників, художників-педагогів, дизайнерів та ін. Подальшу роботу вбачаємо у розробці моделі художньо-проектної освіти України.

Ключові слова: художньо-проектна освіта Галичини, художньо-проектна культура, художник-педагог, рисунки, живопис, національне мистецтво.

VOLYNSKA Olena Stepanivna –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor of the Department

of Design and Art Theory,

Prykarpattia National University named after Vasyl Stefanyk

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6258-3467>

e-mail: v393ole@ukr.net

TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF ART AND DESIGN EDUCATION IN GALICIA AT THE BEGINNING OF THE 20TH CENTURY

The development of art and design education in Galicia at the beginning of the 20th century in a historical context is of great importance for the formation of a modern model of training designers. The Ukrainian state, which is experiencing numerous destructions caused by the war, needs specialists capable not only of restoring the destroyed infrastructure, but also of developing, creatively enhancing and preserving the art and design culture of our people. As a result of our analysis, we conclude that it is necessary to combine the fine arts and industrial arts in the training of design specialists. Attention is drawn to the need to develop national art and design education. The article traces the importance of creating educational institutions of various levels, from schools, gymnasiums to art academies, universities, where young people would be taught art and design culture based on national traditions, ecological materials, Western European and world progressive experience. It was established that art and design education in Galicia was one of the ways of transferring competencies and creative experience of teachers to the next generations. The implementation of projects contributed to the development of the theory and practice of the Ukrainian style, art and design culture. The issue of the role of the artist-teacher in the art and design education of youth was highlighted. The high mission of the teacher-mentor - an expert in the traditions of national art and design culture; the use of progressive forms and methods of teaching was confirmed. The prominent role in the training of designers of the following educational disciplines of the art direction was noted: drawings, painting, composition, works in material, project activity, history of Ukrainian and world culture, folk art, folk crafts, etc. The importance of national Ukrainian culture in the training of highly qualified artists, artist-teachers, designers, etc. was traced. We see further work in the development of a model of art and design education in Ukraine.

Key words: art and design education in Galicia, art and design culture, artist-teacher, drawings, painting, national art.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Художньо-проектна освіта Галичини початку ХХ ст. характеризувалася поєднанням художньо-промислового та образотворчого напрямів. Актуальність дослідження. Простежимо зазначені процеси в контексті функціонування навчальних закладів (гімназій, художньо-промислових та мистецьких шкіл, академій мистецтв, університетів тощо) та діяльності художників-педагогів, залучених до розвитку художньо-проектної освіти Галичини для розробки моделі підготовки дизайнерів сучасної України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Діяльність Мистецької школи О. Новаківського та її учнів висвітлено у працях Л. Волошин [1], А. Новаківського [6] та ін. Історія Львівської художньо-промислової школи в аспекті художньої освіти Львова досліджена у працях Г. Глембоцької [2], Т. Максиська [5]. Історичні аспекти навчання українців у Краківській академії мистецтв висвіт-

лено Д. Горняткевичем [3]. Професійну, громадську діяльність І. Левинського досліджено в роботі О. Ноги [7]. Панорамний огляд явищ напрямків мистецької освіти Галичини кінця ХІХ – початку ХХ ст. в мистецтвознавчому аспекті здійснено у праці Р. Шмагала [8]. Проте вивчення тенденцій розвитку художньо-проектної освіти Галичини початку ХХ ст. як ефективного навчально-виховного процесу в освіті не висвітлено.

Мета статті. Вивчення проблеми для творчого впровадження її у навчальний процес. У роботі використано такі методи дослідження: історично-пошуковий, аналізу, систематизації та узагальнення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вищу мистецьку освіту галицька молодь здобувала в західноєвропейських академіях мистецтв: Краківській, Паризькій, Мюнхенській, Віденській, Римській, Берлінській [4; 1544–1556]. У Краківській академії мистецтв функціонували відділи рисунку,

малярства й різби, історичного малярства, малювання красвидів тощо, навчання відбувалося в майстернях за семестрами. Неабияке значення для навчання українців-галичан мали професори малярства Т. Аксентович, Л. Вичулковський, Я. Мальчевський та різби К. Лящка, які були «...зближені духом до української культури...», навчали нового мистецького напрямку – імпресіонізму [3; 40]. Випускники закладу – І. Труш, О. Новаківський, М. Бурачек, М. Бойчук, І. Северин стали у майбутньому не лише видатними митцями, а й організаторами художньо-проектної освіти в Галичині та Україні.

Місто Львів згаданого періоду мало важливе значення для розвитку художньо-промислового та образотворчого напрямів художньо-проектної освіти Галичини. Тут функціонували: неофіційна академія мистецтв – Мистецька школа О. Новаківського (1923–1935), Вища українська образотворча студія, кафедра історії мистецтва Львівського університету, кафедра мистецтва Греко-католицької богословської академії (1928–1944) та ін. [4; 1544–1556].

Львівська школа художніх промислів та декоративно-ужиткового мистецтва надавала високий рівень художньо-проектної освіти. Виникнення цієї школи розпочалося зі створення львівського Музею художніх промислів (1874), який сприяв розвитку художніх промислів регіону та виконував роль навчального закладу, де проводили заняття з рисунків, моделювання, лекції з художньої творчості, естетики. Згодом при Музеї заснували Загальнопромислову школу рисунку і моделювання (1876). У Статуті школи зазначили мету діяльності: розвиток місцевих традицій у декоративно-ужитковому мистецтві; підготовка фахівців актуальних спеціальностей; навчання ремісників; підготовка молоді до вступу у вищі художні заклади.

Навчання у закладі відбувалось за принципом від простого – до складного, починали з нескладних рисунків і копіювання зразків. Далі програму ускладнювали зображеннями плоских і рельєфних орнаментів, голови та фігури людини з гіпсових моделей; навчали стилізації, роботам у матеріалі та ін. [5]. Учніські роботи, виконані з дерева, каменю, металу відзначали нагородами на міжнародних виставках у Львові, Відні, Кракові, Празі, Парижі.

Згодом Загальнопромислову школу рисунку і моделювання перетворено на художньо-промислову школу (1882), відкрито відділ столярства, токарства та сницарства, де навчали основам композиції, технікам деревообробки, стилям, архітектурним формам тощо. Далі відкрили нові відділи: гаптування та мережива (1887); декоративного малярства та скульптури; художньої обробки дерева та металу; будівельний відділ для мулярів, слюсарів, теслярів, каменярів (1890); публічну рисункову залу [5]. Згодом, унаслідок збільшення технічних відділів, школу перейменували на Інститут пластичного мистецтва (1939), Державне художньо-промислове училище (1940), Львівське училище прикладного мистецтва (1949).

Школа відзначалася кваліфікованими художниками-педагогами та випускниками (сестри Кульчицькі, Л. Гец, В. Пшедвоєвський, В. Крицінський, В. Лисик, І. Севера та ін.) – розбудовувачами художньо-проектної освіти краю.

Приватна «Вільна академія» працювала у Львові під керівництвом Л. Підгородецького на початку ХХ ст. Діяльність закладу спрямували на нестандартне мислення, пошуки модернізму в різних видах мистецтв. Її викладачі, випускники західноєвропейських академій мистецтв (К. Сихульський, Ф. Вигживальський, С. Обст та ін.), навчали «мистецького самовираження... в... живописі, скульптурі, графіці, архітектурі, ужитковому мистецтві, а також у ...художньо-критичній та педагогічній діяльності» [2; 5].

Діяльність Мистецької школи О. Новаківського у Львові сприяла розвитку художньо-проектної освіти Галичини та мала статус неофіційної академії мистецтв (1923–1935). Її засновник, відомий художник-педагог Олекса Новаківський (1872–1935), усвідомлював потребу заснування національної академії мистецтв для талановитих галичан, «...щоби наш нарід міг повеличатися чимось перед світом, щоб виховати кадри нових мистців, які на зразках нашої культури створили б щось зовсім оригінальне...» [1; 14]. Школа мала кваліфікований професорсько-викладацький склад. Лекції з анатомії читав доктор С. Балеї, історії культури – доктор І. Раковський, перспективи – інженер В. Нагірний, стилів і хімічного складу фарб – В. Пещанський, історії українського мистецтва – І. Свенціцький (директор Національного музею у Львові), історії сценографії – наддніпрянський поет-емігрант М. Вороний, історії зарубіжного мистецтва – Митрополит А. Шептицький [1; 14].

О. Новаківський на високому рівні проводив лекції та практичні заняття з рисунку; навчав композиції, порівняльному аналізу, пропорціям, виконанню малюнків за принципами від простого до складного, від загального – до конкретного; стверджував, що правильно побудована фігура зберігає рівновагу та гармонію; вважав рисунок основою зображення. О. Новаківський формував кваліфікованих художників-універсалів, які добре навчалися, брали участь у літніх пленерних практиках на Гуцульщині, займалися виставковою та видавничою діяльністю, самоосвітою тощо, а що найголовніше – були патріотами та виразниками духу свого краю.

Школа існувала завдяки оплаті за навчання студентами та допомоги меценатів. Меценат школи Митрополит А. Шептицький фінансував літні пленерні практики на Гуцульщині, матеріальну допомогу бідним студентам, забезпечував кращих подальшим навчанням у західноєвропейських академіях та ін. Важливими в діяльності Школи були щорічні студентські виставки пленерних робіт в Академічному домі Львова та багатьох містах Галичини.

Навчання у Мистецькій школі О. Новаківського було добровільним, охоплювало молодь різних регіонів України (Бойківщини, Буковини, Волині, Галичини, Гуцульщини, Наддніпрянщини)

[1]. За роки своєї діяльності школа випустила понад 80 осіб, які стали визначними митцями, діячами культури, продовжувачами художньо-проектної освіти Галичини, України [6; 11].

Початок ХХ ст. характеризувався «...зростанням ролі мистецького начала у традиційних та новітніх видах промислу» [8; 113]. Для розбудови художньо-промислової освіти було створено Краєву Комісію справ промислових, яка займалась організацією та діяльністю промислових шкіл. У Коломиї створили школи гончарську (1876) та дерев'яного промислу (1894); Станіславові – столярську з відділами токарства та сницярства (1884); Дрогобичі – доповнюючу промислову школу (1883), де крім художньої обробки дерева вивчали гірничу справу; Кам'янці-Струмиловій – школу колодійства та бондарства (1884); Ярославі – кімнатних малярів і лакерників (1881); Яворові школи-майстерні з виготовлення дитячих іграшок (1896), мережива та лозоплетіння. До художньо-промислових навчальних закладів Галичини належали ткацькі майстерні в Косові (1882), Городенці; килимарські у Вікні (1886) та Глинянах (1885); гончарська у Товстому (1886) та ін. [5].

У 1913/1914 навчальному році налічувалось 50 фахових шкіл різного типу і статусу. У Львові та Кракові засновано 2 вищі фахові школи, 6 нижчих; 2 нижчих краєвих столярних, 4 колодійських, 4 шевських, 3 гончарських, 2 мережива, 6 ткацьких, 2 суконних, 1 гаптів, 1 іграшкарства, 10 курсів кошикарства. Зростання мережі фахових шкіл Галичини супроводжувалося збільшенням терміну навчання та вдосконаленням змісту освіти [8].

Створення мережі професійних навчальних закладів сприяло розвитку художньо-промислової кераміки Галичини: Краєва станція керамічних дослідів при Львівській політехніці (1886); гончарський верстат у Товстому (1886); Коломийська гончарна школа (1876); професійні курси, що діяли при керамічних фабриках, курси «Ліги промислової допомоги» (1904) та ін. Кваліфікацію спеціалістів вищого технічного та технологічного рівнів, художника-кераміста здобували у Львівській політехніці, Львівській та Краківській промислових школах. Відомими керамістами-промисловцями Галичини були І. Левинський, Ю. Захарієвич, О. Лушпинський та ін.

Діяльність Івана Левинського (1851–1919) на посаді завідувача кафедри ужитково-колієвого будівництва Львівської політехніки мала важливе значення для розвитку художньо-промислової керамічної освіти Галичини. На його думку, потрібно «навчити студентів головних засад ужитковості, проектування через характеристику історії і сучасного стану будівництва в Галичині і за кордоном», «Старатись треба думкою і працею осягнути всі чинники мистецтва і техніки...» [7; 10].

І. Левинський разом з Ю. Захарієвичем створили Львівську архітектурну школу та організували фахові школи при промислових та будівельних майстернях, відкривали курси при керамічних фабриках у Львові («Руська реміснична і промислова бурса», «Школа керамічного досвідчення»). Його керамічні фабрики – «Кахлевих печей. Іван Левинський», «Іван Левинський,

Захарієвич, Домашевич і спілка» були успішними виробництвами та школами-майстернями (гіпсу, штучного каміння, скульптури, декоративного живопису, художнього металу тощо), де викладали відомі митці Труш, Новаківський, Кузневич, Левандовський, Герасимович, а випускники у подальшому розвивали керамічну промисловість України (брати Білоскурські, Г. Лебіщак, Л. Кашка).

Професійна, наукова та громадська діяльність І. Левинського були багатогранними: написання книг про формотворчі принципи в архітектурі, український модерн; будівництво монументальних споруд. Заснування «Руської ремісничої і промислової бурси» (1900) сприяло художньо-проектній освіті дітей з робітничих та селянських родин, а новостворена українська технічно-художня організація «Руський керамічний гурток» (1907) об'єднала інженерів, художників, ремісників Галичини, Буковини, Закарпаття, Східної України. Технічна організація «Праця» (1918) займалась популяризацією ремесла, промислів, торгівлі; заохоченням молоді до науки і праці; створенням курсів та шкіл; розвитком творчої ініціативи в господарському житті. Напрацювання І. Левинського були актуальними для розбудови національної промисловості, культури, підготовки кваліфікованих кадрів, розвитку художньо-проектної освіти. Діяльність І. Левинського відзначав І. Труш: «стояти ... ногами на нашій землі, головою бути в Європі, а руками обхоплювати якнайширші справи української нації» [7; 15].

Образотворчий напрям художньо-проектної освіти Галичини розвивали також у навчальних закладах середнього типу під час вивчення мистецьких дисциплін: рисунки, каліграфія, ручні роботи тощо. Прогресивні зміни у змісті та методиці викладання рисунків відбулись на початку ХХ ст. з проникненням ідей природного виховання Спенсера в художню освіту молоді. У галицьких гімназіях запровадили обладнані кабінети рисунків з моделями геометричних фігур, муляжами природних форм, таблицями орнаментів, шрифтів, текстів.

Рисунки проводили відповідно до вікових та індивідуальних особливостей учнів. У молодших класах відтворювали з натури в різних техніках предмети побуту, інтер'єри, краєвиди, домашніх тварин, людей; вивчали національні мотиви; копіювали нескладні картини. Згодом переходили до вивчення основ перспективи, виконання складних геометричних рисунків плоских і просторових фігур. У підготовці до занять вчителі користувались книжкою М. Коця «Основи перспективи». Метою вивчення рисунків у галицьких гімназіях стало формування естетичного смаку, відчуття краси, гармонії; вміння виразити національний характер засобами мистецтва.

Викладачами рисунку Української державної гімназії м. Станиславова були випускники Краківської академії мистецтв художники-педагоги Василь Коцький (1879–1927) та Осип Сорохтей (1890–1941), які навчали образотворчої грамоти, рисунку, живопису, композиції, історії українського

та світового мистецтва, каліграфії та виховували патріотів рідного краю.

Висновки та перспективи подальших розвідок напруму. Розвиток художньо-проектної освіти Галичини початку ХХ ст. відбувався за напрямками: образотворчий та художньо-промисловий. Його реалізація охоплювала різні навчальні заклади; професійну діяльність відомих художників-педагогів, спрямовану на розбудову національної культури, застосування прогресивних форм та методів організації навчання. Подальшу роботу вбачаємо у розробці моделі художньо-проектної освіти України.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Волошин Л. Школа та долі її учнів. Галицька брама. 1997. № 7. С. 14–15.
2. Глембоцька Г. Історія закладу на тлі розвитку художньої освіти у Львові (сер. ХІХ ст. – 1938 р.). Галицька брама. 1996. № 20. С. 3–5.
3. Горняткевич Д. Українці в Краківській Академії мистецтв. Альманах українського студентського життя в Кракові. Краків: Українська студентська громада, 1931. С. 37–42.
4. Кубійович В. Енциклопедія українознавства. Словникова частина. Т. 4. Львів: Молоде життя, 1994.
5. Максиско Т. До історії Львівської школи художніх промислів та декоративно-ужиткового мистецтва. Українське мистецтвознавство: Республіканський міжвідомчий збірник. Київ, 1971. Випуск 5.
6. Новаківський А. Допоможемо повернути забуті імена. Галицька брама. 1997. № 7. С. 11.
7. Нога О. П. Іван Левинський. Художник, архітектор, промисловець, педагог, громадський діяч. Львів: Основа, 1993. 77 с.
8. Шмагалю Р. Художньо-промисловий та образотворчий напрямки мистецької освіти Галичини кінця ХІХ – початку ХХ століття: панорамний огляд явищ. Вісник Львівської Академії мистецтв. Львів. 1999. С. 113–123.

REFERENCES

1. Voloshyn, L. (1997). Shkola ta doli yii uchniv. [The school and the fate of its students]. Halytska brama. № 7. S. 14–15. [in Ukrainian]
2. Hlembotska, H. (1996). Istoriia zakladu na tli rozvytku khudozhnoi osvity u Lvovi (ser. XIX st. – 1938 r.). [The history of the institution against the background of the

development of art education in Lviv (mid-19th century – 1938)]. Halytska brama. № 20. S. 3–5. [in Ukrainian]

3. Horniatkevych, D. (1931). Ukraintsi v Krakivskii Akademii mystetstv. [Ukrainians at the Krakow Academy of Arts]. Almanakh ukrainskoho studentskoho zhyttia v Krakovi. Krakiv: Ukrainska studentska hromada. S. 37–42. [in Ukrainian]

4. Kubiiiovych, V. (1994). Entsiklopediia ukrainoznavstva. [Encyclopedia of Ukrainian Studies]. Slovnykova chastyna. T. 4. Lviv: Molode zhyttia. [in Ukrainian]

5. Maksysko, T. (1971). Do istorii Lvivskoi shkoly khudozhnikh promysliv ta dekorativno-uzhytkovoho mystetstva. [To the history of the Lviv School of Arts and Crafts and Decorative and Applied Arts]. Ukrainske mystetstvoznavstvo: Respublikanskyi mizhvidomchyi zbirnyk. Kyiv. Vypusk 5. [in Ukrainian]

6. Novakivskiy, A. (1997). Dopomozhemo povernuty zabuti imena. [Let's help bring back forgotten names]. Halytska brama. № 7. S. 11. [in Ukrainian]

7. Noha, O. P. (1993). Ivan Levynskiy. Khudozhnyk, arkhitekt, promyslovets, pedahoh, hromadskiy diiach. [Ivan Levinsky. Artist, architect, industrialist, teacher, public figure]. Lviv: Osнова. 77 s. [in Ukrainian]

8. Shmahalo, R. (1999). Khudozhno-promyslovyi ta obrazotvorchyi napriamky mystetskoï osvity Halychyny kintsia XIX–pochatku XX stolittia: panoramnyi ohliad yavysheh. [Artistic, industrial and fine arts directions of art education in Galicia in the late 19th and early 20th centuries: a panoramic overview of phenomena]. Visnyk Lvivskoi Akademii mystetstv. Lviv. S. 113–123. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ВОЛИНСЬКА Олена Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Наукові інтереси: художньо-проектна культура України.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

VOLYNSKA Olena Stepanivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Design and Art Theory of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University.

Scientific interests: artistic and design culture of Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 09.02.2025 р.

УДК 37.014.5:811(4-6ЄС)(045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-217-254-258

СЛІПЕНКО Вікторія Олександрівна –

доктор філософії, доцент кафедри іноземних мов

Уманського державного педагогічного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0123-4645>

e-mail: v.s.slipenko@udpu.edu.ua

МОВНА ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА У МУЛЬТИЛІНГВАЛЬНОМУ СУСПІЛЬСТВІ: ДОСВІД ЄС

У статті розглянуто мовну освітню політику мультілінгвального суспільства країн Європейського Союзу (ЄС), що представлені освітніми програмами та практичними заходами для підвищення рівня мовної компетентності своїх громадян. Метою дослідження є стислий огляд мовної освітньої політики мультілінгвального суспільства країн Європейського Союзу.

Дослідження проблеми проведено із застосуванням методів узагальнення, синтезу та аналізу що використовувались для визначення основних напрямів реалізації мовної політики ЄС, а також при розробленні пропозицій вдосконалення мовної освітньої політики України.